

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Антопільського психоневрологічного
інтернату Вінницької обласної ради**

03.08.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 19.07.2023 групою НПМ здійснено відвідування Антопільського психоневрологічного інтернату (далі – інтернат, заклад, ПНІ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Захаров Руслан Бахтіярович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Гурковська Наталія Володимирівна, представник громадської організації;

Темченко Олена Василівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вул. Вишнева, 46, с. Антопіль, Томашпільський р-н, Вінницька обл., 24249.

Згідно зі Статутом Антопільського психоневрологічного інтернату, затвердженого рішенням Вінницької обласної ради від 15.06.2018 № 678, інтернат є стаціонарною соціально-медичною установою, в складі якого діє психоневрологічне відділення та відділення підсобного господарства.

Психоневрологічне відділення інтернату призначене для проживання громадян похилого віку та осіб з інвалідністю старших 18 років з психоневрологічними захворюваннями, які потребують постійного стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування.

Відділення підсобного господарства призначене для організації трудової реабілітації та забезпечення підопічних предметами, матеріалами та інвентарем, основними продуктами харчування власного виробництва.

Заклад розрахований на перебування 110 осіб. На день відвідування в інтернаті перебувало 145 осіб. Серед підопічних 39 жінок та 106 чоловіків; 89 підопічних – дієздатні особи, 56 підопічних – особи, визнані у встановленому

законодавством порядку недієздатними, серед них 41 підопічний перебуває під опікою закладу та 15 мають інших опікунів.

У закладі мешкає 139 осіб, яким встановлено групи інвалідності, з яких 7 підопічних – особи, які відносяться до маломобільних груп населення. Ліжкових хворих в закладі немає.

Окрім того, до інтернату евакуйовано 39 внутрішньо переміщених осіб із закладів м. Харкова, м. Куп'янська та м. Запоріжжя.

Всіх евакуйованих підопічних взято на облік як внутрішньо переміщених осіб та забезпечено необхідним твердим і м'яким інвентарем.

В закладі спільно проживають підопічні різної статті, яким відповідно до статті 23 Конвенції про права осіб з інвалідністю, забезпечено «особисті взаємини на рівні з іншими».

Штатна чисельність працівників інтернату складає 80 штатних одиниць, з яких: медичний персонал – 45 штатних одиниць (0,5 штатні одиниці – завідувач медичного відділення, 1,0 – лікар-психіатр, 8,0 – сестри медичні, 34,5 – молодші медичні сестри, 1,0 – сестра-господиня).

Відповідно до витягу з наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.12.2019 № 2588 заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю: «Організація і управління охорони здоров'я, психіатрія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа».

Витрати на медикаменти за 1 півріччя 2023 року на 1 особу на добу становлять – 9,06 грн.

Вартість харчування підопічних за 1 півріччя 2023 року на 1 особу на добу становить – 87,63 грн.

Інтернат розташований в маєтку архітектурної будівлі XVIII–XIX століття в парку, який має статус парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва (фото 1, 2, 3). Територія закладу огорожена, підопічні вільно пересуваються територією установи, мають можливість відпочивати. На території облаштовані криті альтанки та лави для відпочинку.

Заклад має один житловий корпус (двоповерхова будівля), адміністративну будівлю та інші господарські приміщення.

У житлових кімнатах створені затишні умови проживання: наявна велика кількість вазонів з рослинами, на стінах та підлозі килими, достатня кількість твердого інвентарю відповідно до Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Мінсоцполітики від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми) (фото 4, 5, 6).

У холах облаштовано зони відпочинку, наявний телевізор для спільного перегляду.

На дверях кімнат вказано прізвище з ініціалами осіб, які там проживають.

Підопічні забезпечені чистим, охайним, персоналізованим одягом відповідно до сезону, предметами особистої гігієни, що зберігаються на окремих полицках в доступному для них місці, а також чистою промаркованою постільною білизною та двома рушниками.

У закладі організовано чотириразове харчування, в тому числі дієтичне. Наявні денне та перспективне меню. Працівниками харчоблоку відбираються, маркуються та належно зберігаються добові проби з приготовлених страв.

Приміщення медичного блоку знаходиться на першому поверсі установи. Під час відвідування опитані підопічні повідомили, що мають доступ до медичного блоку і можливість отримувати медичну допомогу.

Первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503. У 2022 році було проведено огляд підопічних лікарями-спеціалістами (офтальмологом, хірургом, гінекологом та ін.).

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 32 підопічними та 12 працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Персоналом закладу повідомлено, що в інтернаті не застосовуються фізичні методи гамування, дану інформацію підтвердили підопічні під час бесід з ними.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 12.05.2021. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлені чисельні порушення прав підопічних, а саме: права на захист від катувань та жорстокого поводження; права на свободу та особисту недоторканість; права на охорону здоров'я та медичну допомогу; права на гідні умови перебування; права на доступність осіб з інвалідністю та маломобільних осіб; права володіти, користуватись та розпорятись своєю власністю; права на професійну правничу допомогу та права на отримання інформації про свої права та обов'язки.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Міністерству соціальної політики України спільно з Міністерством охорони здоров'я України:

1.1. Розглянути питання імплементації положень Стамбульського протоколу у закладах з надання психіатричної допомоги та установах соціального захисту нанесення щодо регламентації проведення тілесного огляду пацієнтів/підопічних.

1.2. З метою додержання прав підопічних на свободу та особисту недоторканність внести зміни до відомчих законодавчих актів МОЗ України та приведення їх у відповідність до Закону України «Про психіатричну допомогу».

2. Вінницькій обласній державній адміністрації:

2.1. Забезпечити контроль за додержанням прав підопічних Антопільського психоневрологічного інтернату.

2.2. Розглянути питання щодо виділення коштів для облаштування інклюзивного простору.

3. «Антопільському психоневрологічному інтернату» Вінницької обласної ради:

3.1. Включити до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) молодшого медичного персоналу пункт про заборону катувань і жорстокого, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

3.2. Привести медичну документацію у відповідність до вимог наказу МОЗ України від 14.02.2012 № 110.

3.3. Налагодити співпрацю з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Вінницькій області.

3.4. Впровадити галузеві стандарти (клінічні протоколи) догоспітальної допомоги.

3.5. Розмістити у доступному для підопічних місці інформацію про їх права та номери телефонів гарячих ліній, куди вони можуть звернутись у разі порушення їх прав.

3.6. Забезпечити:

3.6.1. облік використання коштів підопічних відповідно до вимог наказу Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173 «Про затвердження Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів»;

3.6.2. проведення огляду підопічних лікарською комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питання щодо подальшого їх проживання в закладі та поновлення дієздатності;

3.6.3. підопічних своєчасним наданням вторинної медичної допомоги;

3.6.4. належний контроль показників крові підопічних, які приймають препарат з діючою речовиною «клозапін»;

3.6.5. підопічним вільне пересування в межах інтернату;

3.6.6. належне виконання санітарних процедур;

3.6.7. своєчасне поновлення індивідуальних програм реабілітації;

3.6.8. неухильне виконання протиепідемічних заходів.

За результатами опрацювання звіту Вінницька обласна державна адміністрація поінформувала Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про виконання наданих рекомендацій щодо усунення виявлених порушень та недоліків листом від 18.06.2021 № 01.01-23/4397, проте під час візиту більшість виявлених у 2021 році недоліків у роботі закладу залишились неусуненими.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. Персоналом закладу повідомлено, що у 2023 році проводилось облаштування та ремонтні роботи підвального приміщення інтернату, яке визначено як укриття, проте на момент здійснення відвідування укриття знаходилося у неналежному санітарному та технічному стані.

Групою НПМ зафіксовано, що в укритті відсутня система вентиляції (наявна природня витяжка недостатня для циркуляції свіжого повітря), надмірна вологість повітря, що призводить до стійкого запаху цвілі та вологих стін, в окремих приміщеннях присутній стійкий запах каналізації (фото 6, 7).

Укриття має два виходи, проте обидва не облаштовані для маломобільних осіб, оскільки вздовж маршруту наявні ями, високі пороги та труби (фото 8, 9).

В укритті не створено місця для зберігання медикаментів та відсутній запас засобів надання медичної допомоги. Під час спілкування директор закладу повідомив, що надав усне розпорядження персоналу не зберігати медикаменти в укритті, оскільки немає спеціально створеного із відповідними умовами місця для їх зберігання.

2. Групою НПМ встановлено, що в закладі не розроблений план евакуації під час ймовірної окупації, незважаючи на проведений просвітницький захід представниками регіонального представництва наприкінці 2022 року щодо евакуації осіб з інвалідністю.

3. Крім того, під час спілкування з підопічними та персоналом закладу було з'ясовано, що адміністрацією інтернату порушується право підопічних на безпеку, оскільки дирекцією закладу ігнорується сигнал «повітряна тривога» та не проводиться евакуація підопічних та персоналу до укриття.

Групою НПМ під час спілкування з директором інтернату було наголошено, що нехтування вимогами національного законодавства щодо правил безпеки під час сигналу «повітряна тривога» становить підвищений ризик для життя та здоров'я підопічних.

Порушення права на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання, стаття 28 Конституції України).

4. До посадових інструкцій (функціональних обов'язків) молодшого медичного персоналу внесено пункти щодо зобов'язання дотримання медичної етики та деонтології, однак не включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Зазначене порушення вказувалось у звіті за результатами попереднього відвідування у 2021 році.

5. Через недостатню чисельність молодшого медичного персоналу існує практика заборони підопічним вдень перебувати в житлових кімнатах.

Підопічних примушують перебувати на вулиці чи у облаштованій телевізором кімнаті для відпочинку, де вони проводять свій вільний час (фото 10). Зазначена діяльність установи організована здебільшого в інтересах персоналу, а не підопічних. Заборона протягом дня перебувати у власних кімнатах не відповідає вимогам пункту 36 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання (далі – Стандарти КЗК).

Порушення права на гідні умови перебування (стаття 48 Конституції України, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

6. Проміжки часу між прийманнями їжі в інтернаті не відповідають вимогам Типового положення про психоневрологічні інтернати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року № 957 (далі – Положення), оскільки час між сніданком та обідом перевищує передбачені 4 години і становить 5 годин (фото 11).

7. На виконання рекомендацій НПМ одяг, взуття, постільна білизна та інший м'який інвентар промарковано та персоналізовано відповідними інвентарними номерами, закріпленими за підопічними. Водночас ці номери позначені і вишиті таким чином, що їх видно під час носіння і використання, що не створює належну атмосферу для позитивного терапевтичного середовища

підопічних і принижує їхню гідність та не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів КЗК (фото 12).

8. На складському приміщенні ПНІ в холодильниках були виявлені заморожені немарковані овочі – морква, капуста, що не відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики України», яка не дозволяє заміну свіжих овочів на морожену продукцію.

В одному із холодильників на складі виявлено порушення товарного сусідства, оскільки заморожена риба зберігалась разом із замороженими овочами (фото 13).

9. Ведення арматурних карток здійснюється в інтернаті неналежним чином. Зовнішній вигляд підопічних та їх житлових кімнат вказує на належне забезпечення мешканців інтернату твердим інвентарем, одягом, взуттям та речами особистого користування, проте згідно з записами арматурних карток, окремі речі не змінювались відповідно до встановлених термінів експлуатації (фото 14).

10. Приміщення харчоблоку та їдальня знаходились в неналежному санітарному стані – присутня велика кількість комах. Приготовлений та рознесений обід не був захищений від мух (фото 15). На харчоблоці витяжка не працює із достатньою та необхідною потужністю, внаслідок чого працівники кухні відкривають вікна, які не обладнані відповідною сіткою проти комах (фото 16, 17).

11. Згідно з пунктом 6 Положення підопічні мають забезпечуватись лікарськими засобами. Разом із тим, групою НПМ під час вивчення руху коштів підопічних виявлені та зафіксовані випадки, коли підопічні вимушені купувати медичні препарати за власний кошт.

12. У закладі не забезпечено належного питного режиму. Під час відвідування НПМ підопічні перебували на вулиці в альтанках, проте на прогулянковому майданчику не було ємностей з питною водою, водночас в житлових кімнатах були чайники з водою і кружки для пиття.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

13. Закладом не забезпечується належне спостереження за станом здоров'я та організацією надання медичної допомоги особам, у тому числі відповідно до призначень лікарів, що є порушенням абзацу 4 пункту 1 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198.

Листки лікарських призначень ведуться у супереч вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування». Відтак, у разі необхідності захисту інтересів підопічного в судовому порядку вони не можуть бути доказом.

В закладі 11 підопічних мають захворювання «епілепсія» і отримують безперервне підтримуюче лікування. Однак, під час ознайомлення з медичною документацією виявлено, що у підопічної, яка не розмовляє, а тому не може повідомити про своє самопочуття, різко збільшилася кількість епілептичних нападів: в червні – чотири, у липні – два. Проте, за цей період відповідно до листків призначень та медичної документації, призначення проти судомних препаратів не змінювалося, лікар підопічну не оглядав.

14. У порушення пункту 13 Положення адміністрація інтернату не складає індивідуальні плани реабілітації для виконання індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю. Встановлено випадки, коли особові справи недієздатних підопічних не містять планів реабілітації, зокрема особова справа недієздатної підопічної В., що має статус ВПО.

15. У супереч вимогам статті 23 Закону України «Про психіатричну допомогу» та пункту 9 Положення у закладі не проводиться щорічний огляд підопічних лікарською комісією за участю лікаря-психіатра, з метою вирішення питання щодо можливості перегляду рішень про недієздатність тих, хто такими визнаний.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

16. Пунктом 34 Стандартів КЗК зазначено, що при наданні психіатричної допомоги мають бути враховані потреби пацієнтів похилого віку та пацієнтів з інвалідністю.

Житловий корпус закладу не повністю пристосований до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема у супереч вимогам пунктів 5.2 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018) коридори корпусу не містять бічних поручнів, прорізи до санітарних вузлів завузькі для комфортного використання особами на кріслах колісних, сходи на другий поверх круті (фото 18).

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

17. Статтею 23 Конституції передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права

і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Водночас усупереч пункту 7 Положення не забезпечується денна зайнятість підопічних (заняття творчістю, дозвілля, навчання, добровільна праця тощо) з урахуванням їх стану здоров'я та бажання.

Під час спілкування було встановлено, що дозвілля підопічних є вкрай обмеженим та зводиться, переважно, до перегляду телевізора або прослуховування музики.

Через недостатність персоналу в ПНІ фактично підопічним не організовано заняття творчістю та дозвілля, відсутні умови для участі підопічних в культурно-масових заходах та комплексі реабілітаційних заходів.

Порушення права володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (стаття 41 Конституції України).

18. Під час відвідування групою НПМ було досліджено порядок використання та обліку особистих коштів недієздатних підопічних та виявлено значну кількість випадків використання грошей підопічних, що відбувається з порушенням норм законодавства та зі свідомим ігноруванням попередніх рекомендацій, відображених у звіті Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини.

Згідно з частиною 7 Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173 (далі – Порядок), встановлено, що основним завданням комісії є розгляд один раз на місяць (за потреби - частіше) письмових звернень підопічних - повнолітніх недієздатних осіб, що подаються персоналом, який безпосередньо їх обслуговує, в тому числі медичними, педагогічними, соціальними працівниками, з урахуванням побажань, потреби та інтересів вихованців/підопічних.

Разом із тим, оглянуті групою НПМ справи використання коштів зберігають у собі виключно друковані заяви підопічних.

Окрім того, за результатами дослідження особових справ щодо використання коштів недієздатних підопічних було з'ясовано, що окрім продуктів харчування за кошти підопічних також закуповуються медикаменти (розчин натрію хлориду, розчин маніту, розчин диклофенак, аспаркам таблетки), дихлофос, ліпка стрічка від мух, які використовуються ПНІ, що повністю нівелює законодавчі положення про державне утримання в психоневрологічних закладах, відповідно до яких 75 відсотків пенсії підопічних направляється на заклад.

Під час огляду документації щодо підстав для використання коштів підопічних виявлено низку протоколів, зміст яких свідчить: «розгляд звернення клієнтів про придбання їм... труни з поховальним набором за їх пенсійні кошти», (наприклад, протокол № 16 від 30 червня 2023 року) (фото 19).

Зазначене є грубим порушенням Порядку, а також пунктів 49-52 Положення, згідно з якими для організації поховання померлого підопічного надаються ритуальні послуги з урахуванням необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг.

Групою НПМ виявлено, що за період 2023 року померло семеро підопічних, з рахунків яких, при наявності грошей померлого, закуповувались речі для поховання. Для прикладу, 30 червня за кошти померлого К. закуплені поховальні набори, у тому числі хрест, труна тощо на загальну суму 3630 грн. 11 квітня 2023 року за гроші померлої С. закуплені речі для поховання на загальну суму 3800 грн. 24 квітня 2023 року за гроші померлого К. закуплені речі для поховання на загальну суму 6695 грн.

Директору інтернату неодноразово надавались роз'яснення із зазначеного питання, включаючи звіт за результатами відвідування НПМ за 2021 рік, щодо неправомірності зазначених дій та їх невідповідності Закону України «Про поховання та похоронну справу», згідно з яким поховання померлих, які проживали в будинках-інтернатах для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, геріатричних пансіонатах, пансіонатах для ветеранів війни і праці, психоневрологічних інтернатах, дитячих будинках-інтернатах, територіальних центрах соціального обслуговування пенсіонерів і одиноких непрацездатних громадян та в стаціонарних закладах інших типів, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

У порушення норм чинного законодавства директором ПНІ було направлено листи до місцевої територіальної громади з проханням надати дозвіл на використання коштів померлих, незважаючи на встановлення законодавством іншого механізму повернення коштів одиноких померлих на рахунок закладу (фото 20).

19. Особові справи підопічних, що мають статус ВПО, не містять запитів на вивчення наявності нерухомого майна задля забезпечення його схоронності або подання заяви про пошкодження/знищення тощо. В порушення підпункту 9 пункту 70 Положення дирекція ПНІ не забезпечує взаємодію інтернату з органами опіки та піклування з питань виконання опікунами або піклувальниками їх обов'язків стосовно опіки або піклування над підопічними та здійснення опіки над майном підопічних.

Порушення права підопічних на отримання інформації про свої права та обов'язки, а також права направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади,

органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади (статі 40 і 57 Конституції України).

20. У ПНІ відсутні у доступних для підопічних місцях інформаційні стенди з актуальною інформацією про їх права та номерами телефонів і адресами посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

Стенд, де відображається інформація та контакти Уповноваженого ВРУ з прав людини та Вінницького представництва, типова інструкція з техногенної безпеки, графік роботи та контакти Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької ОВА, а також Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, розміщений в адміністративній будівлі, в робочому приміщенні бухгалтерії, що зумовлює обмежений доступ до цієї інформації, оскільки підопічні можуть потрапити в зазначене приміщення лише в робочі години персоналу бухгалтерії.

Групою НПМ неодноразово наголошувалося, в тому числі в попередньому звіті, що зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, на рівні зросту, що дозволяє підопічним використовувати її у будь який час та не залежати від сторонніх осіб.

Інші порушення.

21. Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» обробка персональних даних – будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищення персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем.

Під час ознайомлення з особовими справами була виявлена відсутність згоди родичів підопічних на обробку їх персональних даних (оскільки зберігаються копії документів, що містять персональні дані родичів), а також відсутня згода опікунів на обробку персональних даних недієздатних підопічних.

Згідно з чинним законодавством згода суб'єкта персональних даних – це добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди. Отже, окрім зазначених порушень, виявлено в бланках згоди на обробку персональних даних – відсутність мети на обробку та строк зберігання, а також механізм знищення.

Згідно із пунктом 21 Положення на основі індивідуального плану надання соціальних послуг між підопічним чи його опікуном або піклувальником та уповноваженою особою інтернату укладається договір про надання таких послуг, в якому зазначаються права та обов'язки кожної із сторін, обсяг соціальних послуг, цілі та строки надання соціальних послуг. У разі коли опіку або

підклування над підопічним здійснює інтернат, такий договір підписується уповноваженою особою інтернату та уповноваженою особою органу опіки та підклування, на обліку в якому перебуває підопічний.

22. Групою НПМ під час дослідження документації та особових справ підопічних були виявлені підписані недієздатними особами договори про надання соціальних послуг (та інші офіційні документи), що на підставі цивільного законодавства є нікчемними. Крім того, були виявлені факти, коли недієздатні мають опікуна за судовим рішенням, але договір про надання послуг підписаний недієздатною особою (фото 21).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Міністерству соціальної політики України, Національній соціальній сервісній службі України вжити в межах компетенції заходів, спрямованих на припинення та усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання вимог законодавства під час надання соціальних послуг «Антопільським психоневрологічним інтернатом» Вінницької обласної ради, а також у межах здійснення контролю за діяльністю відповідного структурного підрозділу місцевої держадміністрації, надати оцінку діям чи бездіяльності відповідних посадових осіб Вінницької обласної військової адміністрації.

2. Вінницькій обласній військовій адміністрації:

2.1. Вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності «Антопільського психоневрологічного інтернату» Вінницької обласної ради.

2.2. У межах здійснення контролю надати оцінку діям відповідних посадових осіб «Антопільського психоневрологічного інтернату» Вінницької обласної ради щодо цільового використання коштів недієздатних підопічних, які знаходяться під опікою закладу, та у випадку виявлення порушень вжити невідкладних заходів щодо їх усунення та забезпечення контролю для недопущення їх у подальшій діяльності.

3. «Антопільському психоневрологічному інтернату» Вінницької обласної ради:

3.1. Привести укриття у відповідність до вимог чинного законодавства.

3.2. Розробити та затвердити план евакуаційних заходів інтернату на випадок окупації (надзвичайних ситуацій).

3.3. Дотримуватися безпекових заходів під час оголошення сигналу «повітряна тривога».

3.4. Внести до посадових інструкцій персоналу пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та забезпечити проведення навчання молодшого медичного персоналу, зокрема про права осіб з інвалідністю.

3.5. Зупинити неправомірну практику обмеження права підопічних перебувати в своїх кімнатах в денний час.

3.6. Унормувати порядок приймання їжі відповідно до чинного законодавства.

3.7. Забезпечити маркування речей та інвентаря у спосіб, який унеможлиблює приниження людської гідності підопічних.

3.8. Привести у відповідність порядок зберігання продукції у складських приміщення.

3.9. Забезпечити коректне заповнення арматурних карток підопічних.

3.10. Вжити заходи з метою приведення приміщень харчоблоку та їдальні до санітарних норм.

3.11. Забезпечити доступність до питної води підопічним під час прогулянок.

3.12. Забезпечити ведення листків лікарських призначень відповідно до вимог наказу МОЗ від 14.02.2012 № 110 та забезпечити невідкладне консультування підопічних з лікарями-спеціалістами.

3.13. Забезпечити проведення комплексу реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації.

3.14. Здійснити облаштування житлового корпусу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

3.15. Забезпечити створення умов для участі підопічних в культурно-масових заходах та комплексі реабілітаційних заходів і денної зайнятості підопічних з урахуванням стану здоров'я та їх бажання.

3.16. Забезпечити ведення обліку використання коштів підопічних відповідно до вимог законодавства.

3.17. Забезпечити оформлення відповідних документів для збереження та схроності майна підопічних, що мають статус ВПО.

3.18. Забезпечити безперешкодний доступ підопічних до інформаційного стенду про їх права та номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

3.19. Забезпечити організацію щорічного огляду підопічних лікарською комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питання щодо можливості перегляду рішень про недієздатність.

3.20. Привести у відповідність до норм чинного законодавства особові справи підопічних.

Додатки: фотоматеріали – на 8 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Ірина ЦИКАЛЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

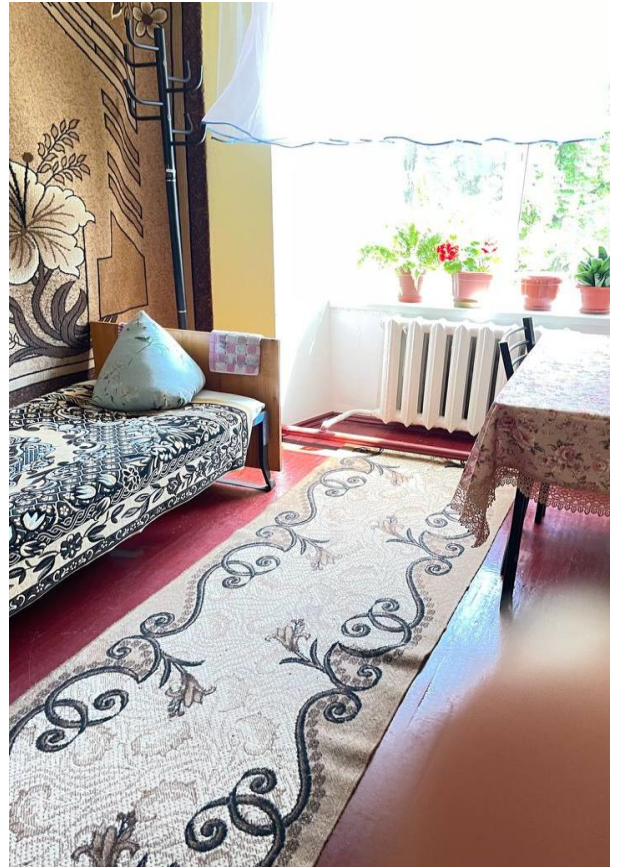

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 6

Фото 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

ЗАТВЕРДЖУЮ:
ДИРЕКТОР АНТОПІЛЬСЬКОГО
ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНОГО
ІНТЕРНАТУ ІМ. П. П. ШИШЕ
ПРИСЯЖНОК А. [ ]

Графік прийому їжі

СНІДАНОК	08:00
ОБІД	13:00
ПОЛУДЕНОК	16:00
ВЕЧЕРЯ	19:00

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Куртка	2				
Костюм шерстяний	2				
Штани зимні	2	131218	154	81	131220
Свитер	2	010528	57	81	010531
Сорочка	2	010531	57	81	010531
	1				
Штани	1	81020	109	81	81021
	1	81121	109	81	81122
Спортивні	1	81121	143	81	81122
Кальсони	1	81121	80	81	81122
Натільна сорочка	1				
Натільна білизна	1	81121	148	81	81122
Жакет	1	81121	148	81	81122
Ковбаси	1				
Жилетка	1				
Майка	1				
	1				
Група	1				
	1				
Шкарпетки	1	81121	8	81	81122
	1	81121	8	81	81122
	1	81121	8	81	81122
	1	81121	8	81	81122
	1	81121	8	81	81122

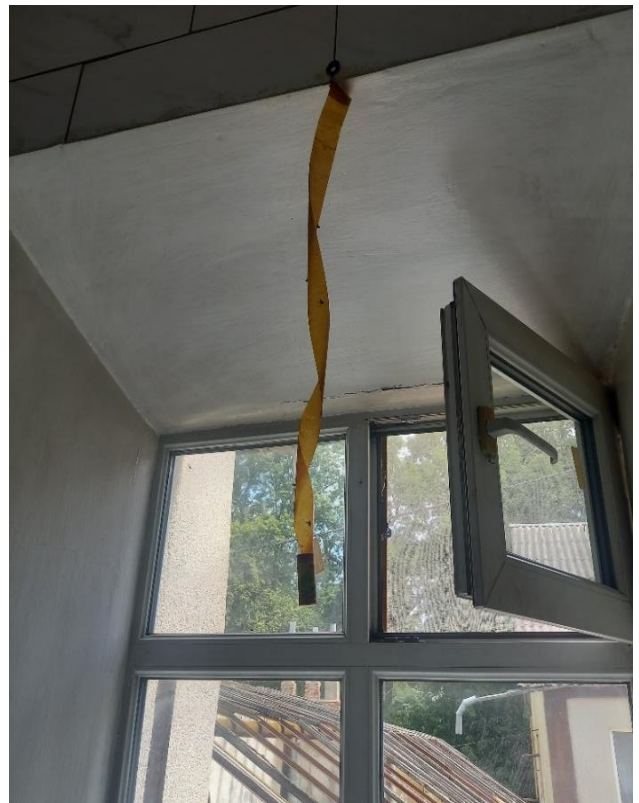
Фото 14

Φoto 15

Φoto 16

Φoto 17

Фото 18

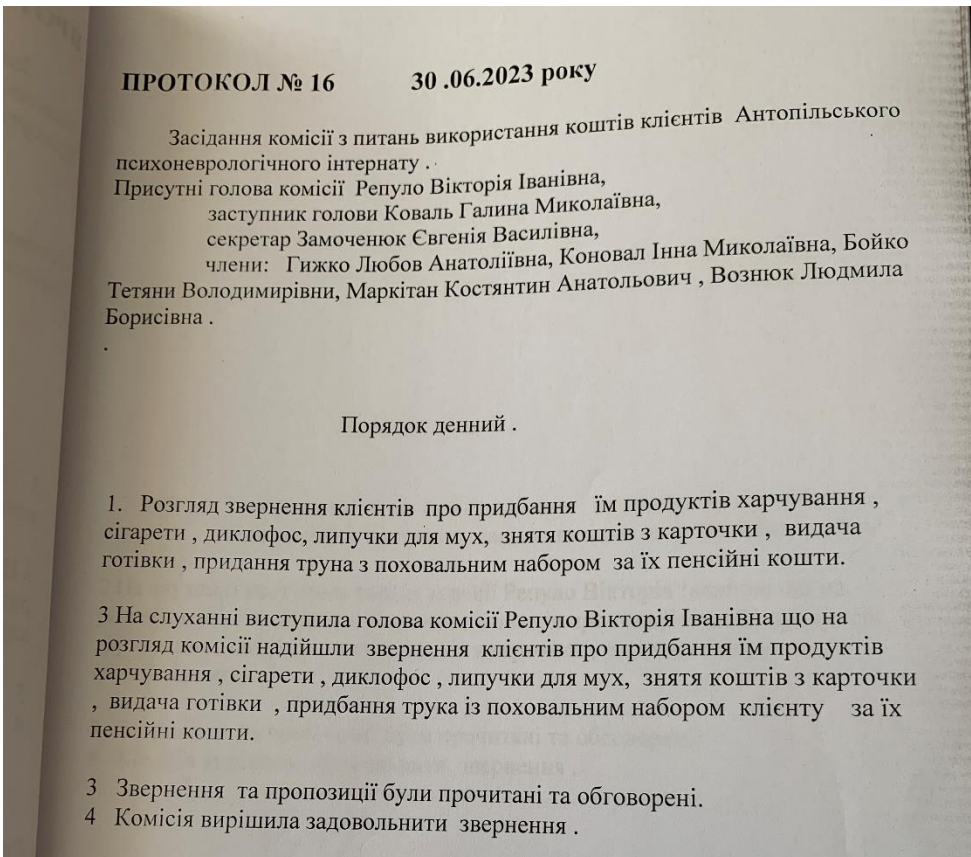

Фото 19

 МІНІСТЕРСТВО
 СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
АНТОПІЛЬСЬКИЙ ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНИЙ ІНТЕРНАТ
 Департаменту соціальної та молодіжної політики
 Вінницької обласної державної адміністрації

24249 Вінницька область, Тульчинський р-н, с. Антопіль, вул Вишнева, 46   тел (04350) 5-41-15

№ 69 „25” квітня 2022 р.   Голові опікунської ради
 Вапнярської ОТГ

Антопільський психоневрологічний інтернат просить дати дозвіл для
 використання пенсії померлого підопічного, а саме :
1.Резюка Максима Івановича – номер 22.04.2022року , кошти в сумі 2195,00грн.(
дві тисячі сто дев'яносто п'ять грн. 00 коп.)

Директор: А.І.Присяжнюк

Фото 20

ЗГОДА
на обробку персональних даних

Я,

22.05.1940 року народження,

Паспорт серія №

виданий

„” відповідно до Закону України
 «Про захист персональних даних» даю згоду на: обробку моїх персональних даних з первинних джерел у такому обсязі: відомості про освіту,
 професію, спеціальність та кваліфікацію, трудову діяльність, науковий ступінь, вчене звання, паспортні дані, дані про зареєстроване або
 фактичне місце проживання, біографічні довідки, номери телефонів, дані про мою участь у міжнародних та європейських проектах;
 використання персональних даних, що передбачає дії володільця бази щодо обробки цих даних, в тому числі використання персональних
 даних відповідно до їх професійних чи службових або трудових обов'язків, дії щодо їх захисту, а також дії щодо надання часткового або
 повного права обробки персональних даних іншим суб'єктам відносин, пов'язаних із персональними даними (стаття 10 зазначеного Закону);
 поширення персональних даних, що передбачає дії володільця бази персональних даних щодо передачі відомостей про фізичну особу з
 бази персональних даних (стаття 14 зазначеного Закону); доступ до персональних даних третіх осіб, що визначає дії володільця бази
 персональних даних у разі отримання запиту від третьої особи щодо доступу до персональних даних, у тому числі порядок доступу суб'єкта
 персональних даних до відомостей про себе (стаття 16 зазначеного Закону). Зобов'язуюсь у разі зміни моїх персональних даних надавати у
 найкоротший строк уточнену, достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для оновлення моїх персональних даних.

Фото 21